

BUITEN

14^E JAARGANG N^O. 6

ZATERDAG 7 FEBRUARI 1920.

Foto C. Steenberg.

BEUKENLAANTJE BIJ HET HUIS TE OPHEMERT.

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

BEUKENLAANTJE BIJ HET HUIS TE OPHEMERT, ILL.	BLZ. 61
DE STERRENHEMEL IN FEBRUARI, DOOR A. A. N.	" 62
KINDEREN DER ZEE (6), NAAR HET ENGELSCHE VAN H. DE VERE STACPOLE	" 63
BIJ DE TEMPELRUÏNEN VAN MITLA, DOOR THEO DE VEER, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 64—65
HET SCHIPPERSHUIS TE URMOND (L.) DOOR A. J. A. FLAMENT, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 66—67
EEN GRUWZAME BEHANDELING, DOOR BATO	BLZ. 66
DE WATERSNOOD, DOOR RINKE TOLMAN	" 67
DE EKSTER, DOOR G.	" 67
DAGELIJSCH DINGEN VAN CURAÇAO, DOOR M. B. DE LANGE—DE BRUIJN, GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 68—72
„KID”, (GESCHIEDENIS VAN EEN HOND), UIT HET ENGELSCHE VAN RICHARD HARDING DAVIS, VERTAALD DOOR S. J. BARENTZ-SCHÖNBERG	BLZ. 70
SPREEKWOORDEN UIT HET VERRE OOSTEN	" 72
DE BRAND VAN DEN WIJNHUISTOREN TE ZUTPHEN, GEÏLL.	" 72

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van een advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA'S BOEKHANDEL
K. Groesbeek & Paul Nijhoff — AMSTERDAM —

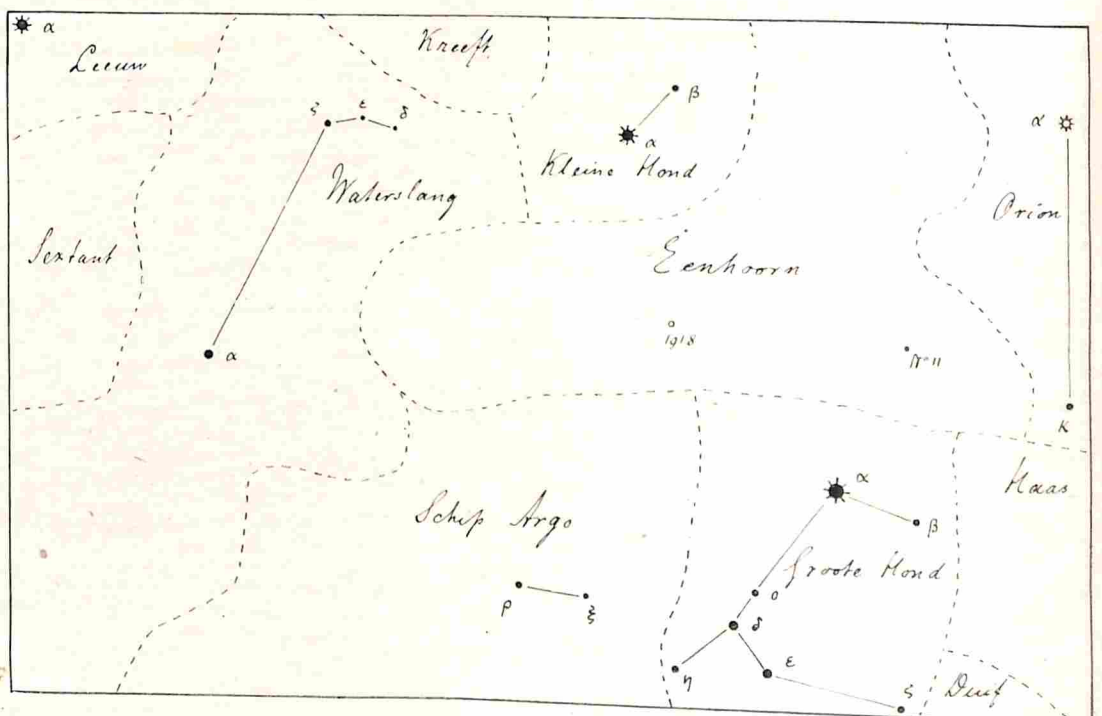
DE STERRENHEMEL IN FEBRUARI.

HET volgende overzicht geeft den stand der sterrebeelden voor 5 uur sterretijd, d. i. omstreeks halfacht middelenbare tijd. Men zie het Februari-kaartje in de N. R. Ct.

Zenith: Giraffe, Wagenman;
Noorden: Kleine Beer, Boötes, Cepheus, Draak, Hercules, Lier;
Noordoosten: Grootte Beer, Jachthonden;
Oosten: Hoofdhaar van Berenice, Kreeft, grootte en kleine Leeuw, Lynx, Sextant, Waterslang;
Zuidoosten: Schip Argo, kleine Hond, Tweelingen;
Zuiden: Duif, Eenhoorn, Vloed Eridanus, Haas, grootte Hond, Orion, Oven, Stier;
Zuidwesten: Walvisch;
Westen: Andromeda, Driehoek, Pegasus, Perseus, Ram, Visschen;
Noordwesten: Cassiopeia, Hagedis, Vos, Zwaan.

De Melkweg loopt te 8 uur van het Zuidoosten naar het Noordwesten en bereikt in het Zuidwesten een hoogte van 75° boven den horizon. In de hoog aan den hemel staande sterrebeelden Wagenman en Perseus is zijn licht evenwel niet zoo sterk, dat het bijzonder de aandacht trekt.

De Februari-avonden vertoonen de wintersterrebeelden nog in vollen luister: Orion staat te 8 uur in het Zuiden; iets lager en iets meer naar links schittert Sirius en hooger aan den hemel staan Procyon, de Tweelingen en de Stier met de fraaie groepen der Hyaden en der Pleiaden; in het Oosten ziet men den Leeuw met Saturnus, en daar boven de heldere planeet Jupiter.

Februari is met Maart de maand, waarin het Zodiakaallicht het gemakkelijkst kan worden waargenomen. Men dient eerst het afnemen der maan af te wachten, die den 3^{en} vol is, maar te beginnen met 6 Februari zal het Zodiakaallicht in het Westen na Zonsondergang wel te zien zijn: een zwak lichtende pluim die zich, dank zij haar schuinschen stand op den horizon, in de lente gemakkelijk van de schemering onderscheidt. De as der pluim valt nagenoeg in de ekliptika, die in Februari en Maart 's avonds vrij steil (onder een hoek van ruim 60°) op de Westerkim helt. Eind Juli is deze hoek 's avonds om tien uur maar 15°. Voor de waarneming aan den morgenhemel doen zich de gunstigste omstandigheden daarentegen in Oktober voor (zie Buiten I No. 17; IV No. 36). Ook voor de waarneming van den *Gegenschein* is Februari in het algemeen een zeer gunstige maand: dit uiterst zwakke schijnsel is omstreeks 15 Febr. in den Leeuw te vinden, nabij de ster der eerste grootte Regulus, tenminste als de nabijheid der heldere planeet Jupiter de waarneming niet belet.

De *tijdsvereffening* bereikt in Februari haar maximum en verandert weinig: de heele maand is de zon een kwartier bij de klok vóór.

Algol minima zijn waarneembaar: den 9^{en} Februari te 14 uur, den 12^{en} te 11 en den 15^{en} te 7 uur. De ster *R Corona Borealis*, die (zie Buiten XIII, No. 44) in October 1919 tot de zevende grootte daalde maar zich daaruit spoedig herstelde, heeft in Januari wederom een minimum doorgemaakt, dieper dan het vorige. Het is niet onmogelijk, dat de ster ons binnenkort nieuwe verassingen bereidt: zij moet zorgvuldig worden nagegaan.

Mercurius is tegen het eind der maand maar vooral in het begin van Maart in gunstige condities als avondster te zien: de planeet gaat dan meer dan anderhalf uur na de zon onder.

Venus komt begin Februari nog anderhalf uur vóór de zon op, in het einde der maand nog maar een klein uur, en is dan alleen maar in zeer heldere schemering laag in het Zuidoosten te zien. De schijf neemt van 14" tot 12" af.

Mars loopt nu vrij langzaam Oostwaarts, eerst in de Maagd, vervolgens in de Weegschaal; de stilstand is weldra te verwachten. De schijf neemt deze maand van 8" tot 10" toe en de planeet zal veel helderder worden. Zij komt in het begin van Februari omstreeks middernacht op, tegen Maart om 11 uur.

Jupiter en *Saturnus* zijn beide nagenoeg den heelen nacht zichtbaar, Jupiter in de Kreeft, Saturnus in den Leeuw. Beide planeten komen deze maand in oppositie met de zon te staan, Jupiter den 2^{en}, Saturnus den 27^{en} en loopen dus langzaam Westwaarts.

DE GROOTE HOND EN HET SCHIP ARGO.

Het sterrebeeld *Groote Hond* (*Canis Major*) komt in den Almagest voor onder den naam *Kύων* (de Hond, n.l. van den jager Orion); echter wordt de naam door de Ouden (Homerus b.v.) in het bijzonder voor de ster α (*de Hondster*) gebruikt, die ook (o.a. bij Hesiodus en in den Almagest) $\Sigma\epsilon\iota\sigma\iota\omicron\varsigma$, *Sirius*, heet. Het kleine sterrebeeld komt voor Nederland in October uit de ochtendschemering te voorschijn en is tot in April zichtbaar.

Het is ten Zuidoosten van Orion gemakkelijk te herkennen: Sirius, Procyon (α van den Kleinen Hond) en Beteldjusa vormen een vrij zuiveren gelijkzijdigen driehoek.

De ster *Sirius* is de helderste vaste ster des hemels, en tevens

een der allermerkwaardigste: haar historie zou een lijvig boekdeel kunnen vullen. De naam beteekent „de schitterende” en gelijke betekenissen heeft ook de naam *Sothis*, waaronder de ster bij de Egyptenaren bekend was. Zij speelde in het Egypte van 2000

v. Chr. een zeer voorname rol, gelijk ik bij een vorige gelegenheid (zie No. 2 van dezen jaargang) al mededeelde. Op haar opdoemen uit de morgenschemering, sein voor den aanstaanden Nijlwas, werd door de priester-astronomen scherp gelet. Men merkte al spoedig op, dat de voor den landbouw zoo uiterst belangrijke waarneming elk kalenderjaar (dat in Egypte oudtijds op 365 volle dagen gerekend werd) iets later viel, per eeuw ongeveer vijf en twintig dagen: eerst na 1460 jaren — zoo bleek het uit de door vele opeenvolgende generaties verrichte en zorgvuldig genoteerde waarnemingen — kwam Sothis weer op den oorspronkelijken datum in zicht. Uit deze *Sothisperiode* werd nu het zonnejaar op 365½ dagen bepaald; het is in 46 v. Chr. door Julius Caesar tot grondslag van den nieuwen Romeinschen kalender, d.i. van de Juliaansche tijdrekening gemaakt die wij met een geringe, in 1582 aangebrachte, wijziging nog steeds gebruiken. Daar oudtijds het opdoemen van Sirius, behalve den aanstaanden Nijlwas, ook den warmsten tijd van het jaar aankondigde, werd deze tijd *hondsdagen* genoemd. Wij gebruiken den naam nog voor het tijdvak 23 Juli tot 23 Augustus, maar hebben de laatste jaren van groote zonnehitte in deze periode niet veel last gehad.

Sirius is een onzer naaste burens: haar parallaxis (Buiten XI No. 44) bedraagt 0"38, haar afstand tot de zon dus bijna 9 lichtjaren, of 540.000 eenheden = 81 biljoen K.M. Zij heeft een vrij aanzienlijke Eigen Beweging in de richting van het sterrebeeld Duif, dat vrijwel diametraal tegenover den Apex ligt: klaarblijkelijk is een belangrijk deel dier beweging toe te schrijven aan de beweging der Zon naar den Apex toe (zie Buiten XI No. 35). Wij zagen de vorige maal reeds, dat Bessel een veranderlijkheid in de Eigen Beweging van Sirius constateerde en op grond daarvan betoogde, dat de ster een dubbelster moest zijn: inderdaad werd in 1862 een begeleidster van de negende grootte, bijna schuilgaande in de stralen der schitterende hoofdster, gevonden, nadat Auwers uit de slingerende beweging van Sirius een elliptische baan van het stelsel (eccentriciteit 0.64) had berekend, welks omloopstijd 50 jaren bleek te zijn. Zoo werd een dubbelster aan de schrijftafel van een astronoom ontdekt.

Merkwaardigerwijze heet Sirius bij de schrijvers uit het begin onzer jaartelling (Cicero, Seneca, Horatius) rood. Horatius noemt haar *rubra Canicula*, de roode Hondster, en in den *Almagest* heet zij *ῥοζίνης*, geel. Onderzoekingen van den Italiaanschen astronoom Schiaparelli hebben het evenwel zeer waarschijnlijk gemaakt, dat deze kleuraanduidingen op onjuiste interpretaties of lezingen berusten, en dat Sirius nooit roodachtig geweest is.

Het *Schip Argo* (*Argo Navis*) is een der uitgebreidste sterrebeelden van den hemel. In ons land zien wij alleen het Noordelijkste deel, dat geen bijzonder frappante constellatie vertoont. Het werd om praktische redenen door Lacaille in vier deelen gesplitst: *Carina* (kiel), *Puppis* (achterstevan), *Pyxis* (kompas) en *Vela* (zeilen). Sir J. Herschel verving *Pyxis* door *Malus* (mast), maar tegenwoordig is vrij algemeen *Pyxis* weer in gebruik.

De ster α , *Canopus*, op één na de helderste ster van den hemel, wordt door Ptolemaeus genoemd (*Κωνσταντία*): de Alexandrijnsche astronomen hebben deze ster laag boven hun zuidelijken horizon juist even kunnen zien. *Canopus* heeft een haast onmerkbaar parallaxis: haar afstand tot de zon bedraagt minstens 20 miljoen eenheden (300 lichtjaren) en dat beteekent, dat de ster onze zon in werkelijke lichtkracht zeker 18000 malen moet overtreffen.

Nog zuidelijker dan *Canopus* staat de veranderlijke ster η , een der allermerkwaardigste veranderlijke sterren van den hemel. In 1843 werd zij bijna zoo helder als *Sirius*; sedert is zij, waarschijnlijk met vele fluctuaties, tot de zevende grootte gedaald en dus niet meer voor het bloote oog zichtbaar. Het zal wel geen toeval zijn, dat deze ster in een uitgebreide zeer onregelmatig gevormde nevelvlek en midden in den Melkweg staat.

A. A. N.

KINDEREN DER ZEE.

5) Naar het Engelsch van H. de Vere Stacpoole.

BOEK I.

DE VROUW OP HET STRAND.

HOOFDSTUK VII.

NANAO.

WANNEER een met ijzerdraad doorsponnen touw, met een spanning van verscheidene touwen breekt, breidt het zich waaivormig uit en slaat dan alles achter zich in stukken.

Briem, die op het oogenblik dat het touw brak op zes voet afstands van de brug er juist naar keek, zag opeens iets dat op een regenboog geleek.

En hij zag daarop Neilsson, een van de bemanning, op het dek liggen; niemand anders was geraakt.

De liereman had de stoom afgesloten, de trommel stond stil, terwijl het gebroken einde van het touw er uitstak als de borstel van een bezem. Neilsson had evengoed op de plaats kunnen dood-

blijven, doch slechts zijn linkerarm was gewond. Men bracht hem naar beneden, ontkleedde hem, en Dokter Petit, de scheepsdokter, onderzocht zijn wond.

De arm zag er uit alsof hij van den schouder tot den elleboog door een tigger was vermaald; de draden van het touw hadden hem getroffen, als een geesel den rug van een mensch. Hoewel de sneden bijna waren doorgedrongen tot op het been, was er, vreemd genoeg, weinig bloedverlies.

Neilsson, die eerst door den schok was flauwgevallen maar nu weer wat opknapte, scheen er niet veel om te geven. Hij verzocht lachend om een glas rhum, de wond gebruikend als voorwendsel. Dokter Petit gaf hem den rhum, verbond hem en begaf zich daarop aan dek naar den kapitein.

„Het is best mogelijk, dat die arm er af moet; in dit geval heeft hij goede verzorging noodig. Het is beter als wij hem aan wal brengen. Er is een hospitaal in Nanao, daarginds aan den anderen kant van het schiereiland, op een afstand ongeveer van vijftien mijlen. Tayama is te ver af, maar een rickshaw kan hem gemakkelijk naar Nanao vervoeren. Zij kunnen van de kabelhut af telegrafeeren. Vervoer hem in de stoombarkas; op dit oogenblik is de pijn nog niet hevig, maar vannacht zal ze erger worden. Hij kan om een chirurg telegrafeeren uit Tayama, om hem te helpen, op kosten van de Maatschappij.”

„Blijft u bij hem?”

„Ja, tot de ander komt. Natuurlijk moet ik weer hier terugkomen, maar het zal hem bij de Japanners aan niets ontbreken, zij zijn de beste chirurgen die bestaan en kunnen nog dikwijls een lichaamsdeel redden, waar wij falen.”

De kapitein floot een kwartiermeester, gaf het bevel, en het volgende oogenblik klonk het fluitje van den bootsman. De barkas werd ontdaan van haar bedekking, de machine in orde gemaakt en de bemanning begaf zich aan boord.

Daarop verscheen Neilsson „op eigen stoom”, om zijn uitdrukking te gebruiken; ofschoon bleek, zag hij er tevreden uit en was door en door verwarmd door den rhum.

„Je zult iemand noodig hebben die Fransch kan spreken,” zei Grondaal rondkijkend. Hij trok zich dit ongeluk veel meer aan dan Neilsson zelf, die toch de voornaamste lijder was. Het was het eerste ernstige ongeluk sedert hij bevel voerde.

Rondziende, zag hij Ericsson en wenkte hem naderbij te komen.

„Kom jij maar eens hier, Ericsson. Wij hebben je morgen eerst weer noodig voor de boeien. En probeer vanavond weer terug te zijn,” besloot hij, zich tot Petit wendend.

Ericsson was tot dusverre zeer door het ongeluk getroffen geweest, zoodat hij aan niets anders had gedacht; doch nauwelijks kwam het bevel van kapitein Grondaal, of de leelijke „Zeelander” en diens belofte den kabel te betooveren, kwamen hem voor den geest. Zeker, indien dit zijn werk was, had hij het goed gedaan, maar die gedachte was zoo onwaarschijnlijk, dat hij haar dadelijk van zich wierp, toen hij over de verschansing in de barkas klom.

Toen werden zij door het windas omlaag gelaten, de touwen losgemaakt en het daaropvolgende oogenblik stoomden zij landwaarts.

Er stond geen hooge zee meer zooals den vorigen dag, het water was kalm; ware dit niet het geval geweest, dan zouden zij de „whaleboot” hebben gebruikt.

Ericsson, die vooraan had plaats genomen, keek naar het schip; hij zag dat de bemanning bezig was met het andere touw door den dreg in orde te maken; en terwijl hij zoo keek, drong zich weer één gedachte bij hem op welke alle andere verdreef — de gedachte aan den „Zeelander.”

Hij was even bijgeloovig als Magnuss of eenig ander lid der bemanning, doch dit werd eenigszins getemperd door den twijfel, het gevolg waarschijnlijk van het Fransche bloed zijner voorouders.

Waarom had de kapitein juist hem gekozen om aan land te gaan?

Zijn gezond verstand beantwoordde deze vraag met een „Omdat je het hoofd bent van degenen die de boeien uitzetten, en daar deze nu nog niet noodig zijn, jij dus gemist kunt worden. Doch dit antwoord bevredigde hem niet. De gedachte dat hij als het ware een oogenblik hand aan hand had gestaan met den duivel, drong zich aan hem op. Zijn gedachten gingen naar het meisje, dat hij door dit ongeluk misschien zou zien, en ziet! dit denkbeeld was hem niet meer zoo aangenaam. Dat eigenaardige, bovenaardsche, der zeevrouwen van Noto eigen, leek meer werkelijk door de gebeurtenissen van dien morgen. Het meisje trok hem nog aan, en nochtans was er iets terugstootends in haar invloed.

Zij waren nu dicht bij de kust. Aan het strand stonden de Japansche beambten, klaar om hen te ontvangen, en blijde dat er iets was dat de eentonigheid van hun bestaan kwam onderbreken.

Neilsson, Dokter Petit en Ericsson gingen aan wal en de barkas stoomde nadat men de signalen waarop zij zou wederkeeren hadden besproken, terug naar het schip.

Er was geen vrouw te zien.

Drie rickshaws, die den kabellieden toebehoorden, werden in gereedheid gebracht en men zond om rickshawloopers; tijdens dit oponthoud werd Ericsson ter zijde genomen door zijn Japanschen vriend.

„Je meisje laat je zeggen, dat zij je elken nacht nadat de duisternis is ingevallen, wil ontvangen in haar huisje. Maar als ik jou was, zou ik niet gaan; ik denk dat die vrouwen de een of andere leelijke streek met je willen uithalen. Ik weet niet wat je ze hebt gedaan, dat ze zoo zijn. Zij doen alsof zij lachen, maar in werkelijkheid zijn zij woedend.”

(Wordt vervolgd)

DE TRAP EN DE TOEGANGSPOORTEN VAN DEN TEMPEL VAN MITLA.

BIJ DE TEMPEL RUÏNEN VAN MITLA.

Le soleil se couchait; — on était en septembre:
Un triste mois chez nous, — mais un mois sans pareil
Chez ces peuples dorés qu'a bénis le soleil.

ALFRED DE MUSSET.

EN zoo heb ik dan de Mexicaansche hoofdstad verlaten en ben ik weer naar de tierra caliente, weer naar de heete valleien van het zuiden gereisd. Over Puebla de los Angeles heeft de trein mij door het heuvelland van Tehuacan en langs de wild bruisende vallen van den Rio Salado naar Quiotepec en Tomellin gebracht, om mij laat in den avond nog in oud, historisch Oaxaca te doen aankomen. En weer ben ik van deze plaats uit, den moeilijken weg gegaan, het land in van de Tzapoteco's, heeft een met een viertal paarden bespannen, primitieve reiswagen mij door de rulle woestijn naar Mitla gereden.

Naar het geheimzinnige Lyó-baa van de Indianen, naar de „Deur van het Graf.”

En ook deze maal weer heb ik er in de mooie, oude woning van Don Felix een veilig onderdak gevonden, heeft de muy amable señor er mij een van die koel gewitte kamers daar afgestaan welke, met haar dikke muren, haar tralievenster, haar zware grendels en sloten op sterk eiken deur, wel aan een kasteelvertrek deed denken.

Geniet ik er weer van de rust van het oude landhuis, — van den droomerigen binnenhof met zijn antieke zuilengang, met zijn welig tropengroen en zijn zoet bedwelmenden geur van heliotroop en oranjebloesem en jasmijn en roode rozen, — van de galerij voor onder de donkere, hooge boomen, waar het immers zoo vredig zitten was, 's avonds bij het stille schijnen van de maan.....

Inderdaad, wel ben ik dan nu weer in het „warme land”. Want vroeg al in den ochtend begint er de hitte, begint er uit strak blauwen hemel een felle zon het dorp en de vallei te schroeien, is het zelfs in de schaduw reeds drukkend als bij ons voor een onweer. En dan in de middaguren!.....

Evenwel, aan de dorre woestijnstreek welke ik door moest om naar hier te komen, doet het landschap rond Mitla nauwelijks meer denken. Het is hier vriendelijker, mooier zou ik haast willen zeggen. Hier, breedgetakte schaduwboomen — hooger dan ik er ooit nog zag —, volle statige cypressen, mango's en heerlijk groene bananen, hibiscustruiken en palmen en witte oleander en gracieuze bamboe; daar bij Tlacoahuaya, slechts de schrale mezquite, de venijnig gepriemde yucca, de giganteske kandelabercactus, de trieste lianen.

Alleen, ja! de mimosa is gebleven, en ook die andere woestijnplant, de organo- of orgelcactus, de cactus waarvan de machtige, dikvlezige takken wel aan de pijpen van een kerkorgel deden denken, de cactus met de bloedroode bloemen en met naalden als van goud.

Maar geeft niet dat juist meer nog het voorkomen van een oase hier aan Lyó-baa?

„Sjan”.....

Ziedaar het eenige woord uit de Tzapoteco taal, waarvan de beteekenis mij tot nu toe duidelijk is geworden. O, ik beken, — het is niet veel nog, doch wat wilt gij, is niet alle begin moeilijk?

„Sjan”.....

En dan wil dat hier in Mitla zeggen: „goeden morgen,” of „goeden middag”, of „goeden avond.”

Maar waarom toch zijn het — ook dezen keer weer — alleen de vrouwen en de meisjes hier, die mij op mijn weg goedendag zeggen of mijn groet er willen beantwoorden? Waarom toch ook ditmaal weer dat hardnekkige zwijgen, dat stil vijandige, van de mannen van Lyó-baa? Het bleekgezicht heeft zich toch ten opzichte van deze Indianen niets te verwijten, dunkt mij. Of zou dan werkelijk nog de haat tegen den ouden conquistador in hen zijn wakker gebleven, en beschouwden zij ons, nu ja! als niet veel beter?

Sommigen het lenige, bronzen lijf half naakt, anderen weer, gelijk Koreanen, geheel in een roomig wit gekleed, maar allen met de onafscheidelijke zerape, met de onafscheidelijke kleurige gestreepte deken over den schouder, en met den breedgeranden, hoogen punthoed overschaduwend het donkere hoofd, gaan zij hier door hun stille oase, de Tzapoteco's.

Sobere, ernstige kerels, sombere zwijgers.....

En ook heel ver buiten, op het verlaten spoor dat tusschen de yucca en de eenzame mezquite leidt, ontmoeten wij elkander weer, torsen zij er hun last, ofwel drijven zij langzaam er een enkele pakezel voor zich uit.

Want onvermoeibare, taai geduldige loopers als deze Indianen zijn, trekken zij hier dagen aan dagen het heete, droefgeestige woestijnland door, om aan de andere zijde der bergen, in het verre Tehuantepec, de vruchten uit hun dorp op de markt te brengen.

En ziet, — ook de kreunende rolwagens, ook de met matten overhulde ossenkarren, kom ik weer tegen, voor het juk uit, de witte drijver met zijn groote, grof leeren zweep en met den langen, ijzer gepunten staf waarmede hij zijn trekdieren stuurt.

„Sjan”.....

O ja, „zij” groeten mij wel, de Indiaanschen, „zij” zijn wel vriendelijk, de vrouwen en de meisjes van Mitla. Alleen, of in groepjes van twee of drie, zie ik ze hier weer in de zonnige cactuslanen, gaan zij onhoorbaar op hunne bloote voeten mijn huis voorbij, vind ik ze voor hunne woningen, voor de lage, geel rieten hutten tusschen het groen en de hibiscusbloemen, of daar buiten op den ouden weg naar Tlacolula. En gelijk bij mijn eerste bezoek hier, treft mij ook ditmaal weer hun schoonheid, hun wondere, wilde schoonheid. Hun schoonheid, — ternauwernood maar hier en daar verborgen onder de plooiën van een luchtig, los, wit gewaad dat rond het middel door een roode of gele sjerp wordt bijeen gehouden.

FRAGMENT VAN DEN TEMPEL VAN MITLA.

Omstreeks vijf uur in den ochtend.

Door Don Felix bijtijds gewekt, heb ik na een vluchtig ontbijt mijn veilig kasteelvertrek verlaten om vóór de felle warmte een bezoek weer aan de groote ruïnen te brengen. En voor alle zekerheid vergezeld van een inlandschen gids — mijn alleen-er-heengaan mocht eens verkeerd worden uitgelegd — volg ik nu het smalle, mulle wegje dat langs rieten hutten en bloeiende cactushagen naar den mystieke tempel voert.

De zon, nog kort maar boven den gezichtseinder, werpt een teer gouden schijn over dorp en vallei. Aan den zacht blauwen hemel, hier en daar even rose nog, staat een enkel sneeuwwit wolkje. Overal geur van groen, van bloemen, van wilde kruiden. . . . .

Een tien minuten wandelen brengt ons buiten de oase.

De droge bedding van een riviertje door, en wij zijn in het open veld. Langzaam gaan wij nu een klimmend pad dat naar een heuvel leidt.

Tot op eens — heel onverwacht voor mij ook ditmaal — wij op een groote open plaats van hard, grijs cement, op een soort van voorplein, komen en de schoone tempelbouwval van Mitla, de oude, mysterieuze teocali weer voor mij ligt.

Ik heb het doel van mijn tocht bereikt.

„The work of a people which has passed away under the assaults of barbarism, at a period prior to all traditions, leaving no name and no trace of their existence save these monuments, which, neglected and forgotten by their successors, have become the riddle of later generations.”

Dus schrijft een van Amerika's verdienstelijkste oudheidkundigen, in zijn rapport van onderzoek, waar dit betreft de wondere ruïne hier ver zuid in het Indianenland van Mexico.

„The riddle of later generations” . . . . .

Want wat weten wij hier? Wat weten wij van het oude Mitla, wat weten wij van de geschiedenis harer tempels? Niets immers, — volstrekt niets immers!

In het begin van de zestiende eeuw ondernam Fray Martin de Valencia een tocht naar deze ruïnen; in oude Spaansche kronieken lezen wij er aantekeningen over uit 1565 en 1574; in het laatst van de zeventiende eeuw vinden wij Cogolludo hier „al bewondering voor deze weergalooze architectuur”; . . . . . en sinds zijn wij even ver, staan wij er nog even vreemd tegenover.

Hoegenamd niets is ontdekt wat hier ook maar het geringste licht ons zou kunnen geven.

Een wel heel breed, maar laag gebouw. Voor, in het midden, rijzen een negental hooge, smalle, blauw steenen treden van, naar ik schat, wel een vijf meter lengte. Van de groote open plaats waarop ik mij bevind, voert ons deze steile trap naar een wijd bordes dat zich langs den geheelen voorgevel van den tempel uitstrekt, en waarvan de zijvlakken in een warm terra-cotta zijn

getint, terwijl recht tegenover de trap, wij voor een drietal bijkans vierkante openingen komen — openingen, niet hooger dan een manslengte, en door zware, mozaïek-versierde tusschenmuren van elkander gescheiden — welke toegang tot het inwendige der teocali geven.

Zeer merkwaardig evenwel, vinden wij buiten dit drietal naast elkaar geplaatste rechthoekige poortjes, in de gevels van dezen tempel geen enkele andere opening, ontbreekt zelfs het kleinste venster, of wat daartoe zou kunnen hebben gediend, hier ten eenenmale. Maar doet dit aan de schoonheid van het geheel wel enig kwaad? Neen toch, integendeel, het indrukwekkend strenge, het stil voorname, het geheimvolle ook, treden er slechts te meer nog door op den voorgrond.

En bezien wij nu eens aandachtig de façade, den achter-, de beide zijgevels der teocali. . . . .

Inderdaad! welk een nobele, welk een — zooals Cogolludo het noemt — „weergalooze” architectuur! Zonder eenige kalk, zonder eenig cement, los op elkaar gelegd slechts, vormen duizenden en duizenden en duizenden van geduldig geslepen en afgepaste vlakke stukjes geelachtig grijze steen, hier de muren van dezen tempel, vullen duizenden en duizenden, en duizenden van zorgvuldig uitgebeitelde, steenen plaatjes, kunstig geschikt, er de talrijke langwerpige mozaïek-paneelen welke — elk paneel weer omsloten door een kloeke lijst — de gevels van dit wondere bouwwerk uitmaken.

Het zijn de schoone mozaïeken „en relief”, de schoone esculturas, ... waarschijnlijk uit de school der Tolteken. De esculturas, welke de bouwmeesters in dien overouden tijd hier bezigden in paneelen en randen en lijsten niet alleen, doch waaruit zij ook geheele kamers en onderaardsche gangen en grafkelders wisten samen te stellen.

Door een der drie lage, vierkante poortjes aan de voorzijde, ben ik de teocali nu binnengegaan. En ziedaar mij dan nu weer in die groote zaal — of is het een hal, een voorportaal? — waaraan men den naam van „Kamer der monolieten” heeft gegeven, en welke de volle breedte van den tempel inneemt.

De „kamer der monolieten” . . . . . O! hoe doet zij mij ook ditmaal koud en somber weer aan, deze te groote ruimte! Hoe vind ik haar ook ditmaal oneindig triest weer, deze zaal met haar naakte geel-grijze wanden en haar gemis aan esculturas, haar gemis aan maar eenige versiering! En zulk een droef vertrek zou eens — zooals sommige geleerden het ons willen doen aannemen — een feesthal zijn geweest? Kom, dat lijkt mij al te onwaarschijnlijk. Neen, dan geloof ik eer aan hen die hier slechts een voorportaal in zien, dan geloof ik hier eer aan een eens sobere, indrukwekkend stille bedeplaats, waar zich de pelgrim deemoedig voorbereiden kwam, alvorens op te gaan naar de heilige outaren, gelegen in de vier kleinere vertrekken daarachter.

Is de zoldering, of het dak, van deze „kamer” geheel verdwenen

Foto C. Steenbergh.

HET SCHIPPERSHUIS TE URMOND.

thans, de zuilen — een zestal geweldige monolieten — welke tot schraging er van dienden, vinden wij daarentegen nog even rotsvast op haar plaats.

Een rij van zes machtige, hardsteen kolommen, over het midden der zaal verdeeld, een rij van zes pilaren van meer dan twee meter in omvang bij bijkans vier meter in hoogte..... Maar, staan wij hier w er niet voor een raadsel? Want, deze monolieten, waar komen zij vandaan? Waar moeten wij hunne groeven zoeken? Met wat voor gereedschap heeft men deze ijzerharde materie bewerkt? Hoe zijn die kolossale steenen vervoerd? Met behulp van welke werktuigen heeft men deze zware zuilen hier neergezet? Ach! wij kunnen er immers zelfs niet naar gissen!

In de vier kleinere vertrekken, gelegen achter de monolietenzaal, zouden dan — zoo veronderstelt men — eens de altaren hebben gestaan. Zij zijn thans evenwel leeg, deze kamertjes, leeg gelijk het groote voorportaal. En ook hunne zoldering bestaat reeds lang niet meer. Toch doen zij niet koud, is het er verre van somber. Want ziet! vinden wij hier aan alle kant niet de versieringen weer, de mozaïeken? Vinden wij hier zelfs niet, wat men noemt, — en misschien w s dat dan ook wel eertijds het Sanctum sanctorum — het „heilgdom der esculturas”?

Het is aan het kleinste van de vier altaarzaaltjes, dat men dien naam eens gegeven heeft. En waarlijk, geen betere benaming zou zijn mogelijk geweest. Want hier treft gij wel het schoonste, wel het rijkste van hetgeen aan mozaïeken aan dezen merkwaardigen tempel bestaat.

Stel u voor: een kamer geheel in mozaïek uitgevoerd!

Een kamer, waarvan de wanden zijn opgebouwd uit duizenden en duizenden van los op elkaar gelegde steentabletjes, ieder steentabletje zorgvuldig afgeslepen, zorgvuldig afgest, zorgvuldig in den juisten vorm gebeiteld weer!

Een kamer, waarvan de muren geheel bedekt zijn met esculturas, ingelegd hier en daar met turkooizen nog! Want niet in paneelen heeft men dezen keer gewerkt, niet, zooals aan de gevels, in door zware sluitstenen omrande vakken zijn de wanden versierd.

Neen, hier ziet gij de mozaïeken in doorlopend vlak! En ook ditmaal weer krijg ik den indruk als dekte een of ander vreemd, precies vlechtwerk er de muren van dit heiligdom.

Zouden dan zoo eens vier tempels hier hebben bestaan? Vier van deze wondere tempels, vier van deze teocali's rond het wijde, grijze voorplein?

.....
Helaas, slechts enkele fragmenten nog maar zijn er dan van over, van die anderen.

Een brok van een ingang, een gebroken zuil, een steen, wat gruis.....

THEO DE VEER.

Het Schippershuis te Urmond (L.).

NIET ver van Sittard bevindt zich het stadje Urmond, aan den mond van het riviertje ('t is hier alles dje en tje) de Ur, dat te Stein, niet ver van het kasteel ontspringt, en hier in de Maas vloeit, van waar de naam. Vroeger was het een welvarend Maasstadje, maar nu is deze rivier tengevolge van het tractaat met België in 1863 onbevaarbaar tot aan Venlo. Het huis waarvan we hier den fraaien voorgevel laten zien, ontleent ook zijn ontstaan aan het schippersbedrijf op de Maas, dat aan het plaatsje welvaart gaf. Waarom het schippershuis heet weet ik niet. Was het een soort gildehuis, dan wel eene stichting voor schippers op hun ouden dag, zooals men mij te Urmond heeft verteld? Voor het laatste pleit een driehoekig steenen schild tegen het verlengde van den voorgevel ter linkerzijde met de voorstelling van den H. Geest in de gedaante eener duif en het onderschrift *Au Saint Espzit* (sic) 1570. De H. Geest is namelijk, gelijk bekend is, als de Geest der liefde, de beschermer der armen, en daarom heeten de groote armenstichtingen in vele steden, bijv. te Maastricht, de H. Geest of de groote H. Geest. Zekerheid hebben wij echter niet over de bestemming van het huis, dat met zijne 16e eeuwse trapgevel, oude luiken en afwisseling van baksteen en natuursteen zeer aardig aandoet. Het geheele plaatsje met die aardige lage huisjes en hun schilderachtige daken en stoepjes, en in 't verschiep, de kerk op een ommurde hoogte en daarnaast het schippershuis, is zeer schilderachtig en leuk ouderwetsch.

A. J. A. FLAMENT.

EEN GRUWZAME BEHANDELING.

TIS somber, druilerig, echt onaangenaam weer en 't zou dus op zichzelf reeds volstrekt geen wonder zijn, dat daarom all en al het troepje ganzen, 't welk op 't oogenblik v or mijn woning, op 't gazon der singelgracht verwijft, maar matig opgewekt, voor 't meerendeel wat staat te soezen. Doch ik verbeeld me, dat het toch al den laatsten tijd veel minder druk en levendig is, dan een aantal weken geleden. Zeker omdat daar alle reden voor te vinden zou zijn. Want niet alleen, dat sindsdien 't aantal zoo aanmerkelijk geslonken is, doch het overblijvende gedeelte moet daaraan nog een wel bijzonder onaangename herinnering bijgebleven zijn bovendien. Ieder najaar namelijk vindt hier een wel wat, op z'n zachtst gesproken, zeer eigenaardige handelwijze plaats. Dan wordt — en dit is de aanleidende oorzaak — 't te veel aan ganzen telkens opgeruimd; 't geen op zichzelf nu niet zoo vreemd is en zelfs een alleszins begrijpelijke maatregel tegenover 't elk voorjaar weer opnieuw wassend aantal. Dat men alzo ook dit afgelopen najaar de kudde van ongeveer drie tot op  en dozijn heeft teruggebracht, kon voor mij geen onaangename verrassing meer beteekenen en ook den overblijvende gansjes zal het verdwijnen der makkers wel geen langdurige kopzorgen berokkend hebben.

Doch erger is, wat daar dan tevens bij geschiedt. Om namelijk de daarbij gewenschte selectie te vergemakkelijken en alzo van de telkens overblijvenden, elk volgend najaar zonder moeite de jongeren van de ouderen te kunnen onderscheiden, wordt een even primitief als barbaarsch hulpmiddel te baat genomen. Men boort of snijdt den daartoe bestemden eenvoudigen gaten in de pooten.

Als met 't voorjaar de jonge gansjes uitgebroed zijn en de verheugde ouders parmantig met hun grappige kleuters rondkuieren, verheugt zich ieder rechtgeaard gemeentenaar over „zijn” ganzen. Verscheidenen gaan dan zéker nog wel eens een straatje ommaken, teneinde zich eenige oogenblikken in den aanblik van 't alleraardigste tafereeltje te kunnen vermeien en h el wat builtjes met naarstig gespaarde broodkorstjes worden over de als kool groeiende jongen leeggeschud; en dat weten die rakkers heel goed.

Zeker niet de minste belangstelling toonen daarbij de gemeenteopzichters, wien tevens het voederen der aan hunne zorg toevertrouwde vogels blijft opgedragen. En zij behoeven hun neus slechts te laten zien of, in de verte, maar even te kikken, of druk snaterend komt 't gansche troepje hun vol vertrouwen tegemoet.

Op 'n goeden dag dan komen die mannen weer, pakken 't grootste gedeelte mee  n snijden de niets kwaads vermoedende rest, den daartoe uitverkorenen, eenvoudig gaten in de pooten. Natuurlijk zijn de open, bloedende wonden weldra weder genezen en is 't leed dan ook vrij spoedig geleden, maar het geeft toch een eigenaardigen kijk op de wijze, waarop hier, in de plaats mijner inwoning Leiden, anno 1919, van gemeentewege nog met dieren omgesprongen wordt.

* * *

Er zijn nu op 't oogenblik, dat ik de slachtoffers dier gruwzame behandeling waarneem, alweer enkele weken verstreken, doch doet dat aan het ergerlijke der daad iets af? En is 't wonder, dat ik zelfs nu mijn ganzen nog steeds mistroostig waan?

BATO.

DE WATERSNOOD.

DE IT is de historie van Vermeer, van wien ik, tot goed begrip der volgende geschiedenis, eenigszins de doopceel moet lichten.

Vermeer was leeraar aan een H. B. S. in een provinciehoofdstad en ook overigens een eerzaam burger, die ten overvloede het correspondentschap waarnam van een dagblad.

Hij verdiende zijn brood, betaalde den kruidenier en onderhield ook anderszins zich en zijn gezin op voorbeeldige wijze. D'r was nog niet zóóveel op hem aan te merken. Bovendien gaf hij op een dorp privaates aan de kinderen van een heerenboer.

Driemaal per week ondernam hij zijn reis: drie ritjes heen, drie ritjes terug. Het onderricht der kinderen verschafte hem een prettige bijverdienste en ook waren er wel-is-waar geringe, maar niettemin graag-aanvaarde financiële baten verbonden aan zijn correspondentschap, dat hij buitengewoon gewetensvol opvatte.

Mijn hemel: meneer Vermeer zou nooit zich aan een bewuste leugen bezondigen, al was hij op-end'-op fantast.

Want, toen ie nog jong was en hevig litterair voelde, had hij gewaand heel z'n leven van de pen te kunnen leven. En in een bui van idealisme en onbezonnen courage, had ie 't gewaagd. Maar: hij was blijkbaar niet artiest genoeg, want een jaar bittere ervaring benam hem volkomen den lust zijn riskant bohémien-leventje ergens op een zolderkamertje van een groote stad voort te zetten. Hij prefereerde de veilige haven boven de onwelgezinde zee en ging blokken, blokken en nog eens blokken. Meneer Vermeer werd leeraar in de Nederlandsche taal aan een H. B. S. Zijn correspondentschap gaf hem nog de illusie nu en dan kunstenaar te zijn, drager van het geestdriftige, bezielende woord. Want, redeneerde-n-ie, journalistiek en litteratuur zijn nauwverwante bedrijven.

De van fantast tot practicus bekeerde meneer Vermeer beesteedde de met zijn pen verworven bedragen aan sigaren, die hij rookte in het trage lokaaltje, dat van en naar den rijken heereboer reed. En in dat tram-treintje zat hij kostelijk te soezen, te droomen, te fantaseeren. Die halve uurtjes van de reis waren hem een weldaad; rookkrinkels voor zich uitblazend, leunde hij achterover in den coupéhoek, bij tijd en wijle uitkijkend door het ruitje, waarvan hij den waterdamp wegveegde met het groezelig raam-gordijntje. En zoo zittend en luiend, woelde somtijds weemoed in hem, als hij dacht aan 't mislukken van zijn kunstenaarschap. Zijn veilige haven had hij lief, maar, op een afstand, snoof hij nog gaarne de geuren in van de zilte en kolkende zee.

Toen kwamen de tijdingen van den watersnood en weer zat meneer Vermeer op een Zaterdagavond in het lokaaltje. Voor zich uit spreidde hij zijn dagblad, het dagblad waar hij aan medewerkte.

En toen bedreef meneer Vermeer een zonde, want hij dacht plots op een moment: Hé, wat jammer, dat bij mij het land zoo hoog ligt. Want heuvels leveren nu geen copie!

In zijn verslaggevers-egoïsme merkte hij aanvankelijk niet het misdadige, dat in zijn zondig wenschen was gelegen. En hij ging door met het lezen van zijn krant, driftig en nerveus. Hij las tenslotte niet meer: hij verslond de krant. En eindelijk, eindelijk won zijn medelijden het van zijn journalistieke zelfzucht. Met vlijmscherp zelfverwijt pijnigde hij zich wegens de onvergeeflijke afwijkingen zijns harten.

Toen tuurde hij weer door het raampje en zag het veilig heuvelland telkenkeer wegschuiven. Hoog rezen de sparren, de zandverstuivingen lagen als een blanke, lichtende kleur tusschen de donkerte der bosschen.

Hij kende bijna boom naast boom, struik naast struik. Zelfs in de duisternis zou hij zich weten te oriënteren.

Dáár stonden die berkjes en dáár die jeneverbessen....

Dáár had je villa *Boschlust* en dáár villa *Rustoord* en dáár villa *Heuwelzicht*....

En dáár was een laantje en dáár een zandpaadje en dáár een straatweg.

En dáár?....

Meneer Vermeer tuurde scherp.

Er blonk iets wits en blanks in den nacht....

Wat blinkt?

Natuurlijk: water blinkt.

Waar had ie van gelezen?

Van watersnood.

Dus: hij zag daar iets van den watersnood.

Zijn belangstelling, zijn nieuwsgierigheid, zijn verslaggeversspeurzin werden gewekt. Nerveus maakte hij met het raamgordijntje de eenigszins beslagen ruiten schoon, om toch in vredesnaam duidelijker te kunnen zien.

Die tartende, treiterende duisternis.

Hij wou het raampje naar beneden trekken, doch was te zenuwachtig: het

lukte niet. Het lokaaltje pufte koel en onverstoort voort. Allemachtig: dat was hem ontglipt: de finesses waren hem ontgaan, een algemeen indruk had hij slechts gekregen en hij zou zijn verslag nu niet met frappante bijzonderheden kunnen kleuren.

't Is waar ook, mompelde meneer Vermeer. Bij Daalhof is het lager. Tjonge, tjonge, is het water dáár óók al gestegen?

Ietwat teleurgesteld ging hij weer in den coupéhoek zitten, rookte een versche sigaar en blies weer wit-wattige wolken door het treintje heen.

Meneer Vermeer nam zich voor, thuisgekomen zijnde, onmiddellijk zijn correspondentie te schrijven. Zijn voornemen wies tot een daad en hij stelde een kort en zakelijk bericht op. Daarna trok hij zijn overjas aan en postte den brief. En inderdaad: de correspondentie verscheen en werd gelezen door duizenden in den lande.

Meneer Vermeer, gewetensvol en zich willende overtuigen van den omvang der overstroming bij Daalhof, waarvan hij allicht treffende aanvullingen zoude kunnen geven, zat den volgenden Zondagochtend in het lokaaltje om ter plaatse een nader onderzoek te kunnen instellen. Weer krinkelden de rookdraden door de coupé, weer zat hij zalig te soezen.

Het treintje floot....

Het treintje stopte....

Meneer Vermeer, leeraar in het Nederlandsch aan een H. B. S. eener provinciehoofdstad en dagbladcorrespondent stapte uit.

Hij werd bleek.

Hij werd rood en schaamde zich....

Werden zijn oogen dan zóó slecht? Was hij een zielszieke, een imbéciel?

Toen hij de overstroming naderde, blonken in het schitterende zonnelicht met fijne vloeiingen en lichtvlietingen lange rijen broeikassen.

.....
Noch een ingezonden stuk, noch een rectificatie heeft het prestige van den verslaggever of de courant geschaad.

RINKE TOLMAN.

DE EKSTER.

Deze bonte vogel, om zijn diefachtigen aard in kwaden reuk staand, geldt in China als geluksvogel. Vliegt er een ekster over uw huis, dan zal er spoedig een welkome gast onder uw dak vertoeven. In Engeland wisselt in het volksgeloof goed en kwaad af naar het aantal eksters, dat men bijeen te zien krijgt. Meestal ziet men twee gepaarde eksters met elkander; in den broedtijd vereenigen zij zich echter troepsgewijze, terwijl bij den aanvang van den broedtijd luid schetterende groepjes van 6 à 10 stuks vaak bijeen worden aangetroffen. Voor de Engelsche bijgeloovigen geldt nog steeds het oude rijmpje:

One's sorrow, two's mirth,
Three's a wedding, four's a birth,
Five's a christening, six a dearth,
Seven's heaven, eight is hell
And nine's the Devil his ane sel'!

G.

Foto C. Steenbergh.

DORPSTRAAT TE URMOND. OP DEN ACHTERGROND HET SCHIPPERSHUIS.

DAGELIJSCHES DINGEN VAN CURAÇAO.

(Slot).

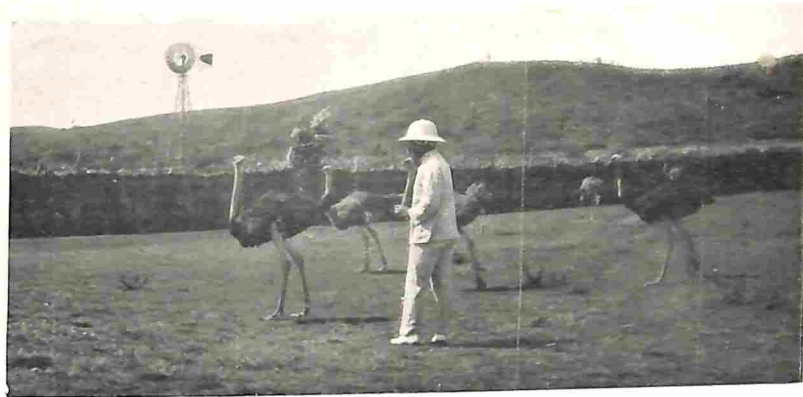
ONDER de meest bezienswaardige plaatsen mag men zeker het struisvogelpark Albertina rekenen. Het zal nu zoowat 8 jaar geleden zijn, dat de directeur de verwezenlijking van zijn plan in 't verschiep zag. Hij had bij de keuze van zijn park vooral erop te letten, dat hij zelf de noodige voedergrassen kon verbouwen, zoodat hij niet van invoer afhankelijk was. Daarvoor was vruchtbaar terrein noodig en water een eerste vereischte. De kultuur ging goed en de vogels leverden mooie veeren, die naar den eisch behandeld werden, maar de oorlog bracht ook aan deze als aan zooveel andere takken van industrie een geweldigen slag toe. Uitvoerverbod, doorvoerverbod, en voor duizenden en duizenden guldens veeren lagen renteloos opgeborgen. Alleen Venezuela nam geregeld af, maar niet zooveel als er kon geplukt worden. Enkele jonge vogels werden ook door Venezuela gekocht. Opmerkelijk is, dat alleen de mannelijke struis mooie glanzende zwarte veeren en zuiver witte draagt. Ze dekken hem als een dikken schoudermantel. Kaal en leelijk komen zijn lange dunne beenen en hals er onder en boven uit, vleeschkleur met blauwgrijs dooraderd. Trouwens de heele struisvogel is een in onzen tijd zoölogische abnormaliteit. Het vrouwtje is licht-bruin van kleur en levert niet zulke goede veeren als haar ega. Haar eieren, ter grootte van een kinderhoofd, begraaft ze halverwege in het zand. Als een ei geen levensvatbaarheid heeft, schijnt ze dat te voelen en weigert het uit te broeden. Ze rolt het uit het nest en pogingen van den opzichter om het weer bij de andere eieren te leggen, zijn overbodig: ze verwijderd het steeds weer. Zeldzaam dom zijn naar men beweert de struisen, en de uitdrukking „struisvogel-politiek" bewijst dit trouwens al. De directeur vertelde ons, dat hij de hoeken van zijn parken had moeten laten afronden, omdat de beesten zoo vaak een poot braken. Wat toch gebeurt? Met een vaart komt zoo'n vogel langs de af-rastering tot in een der hoeken loopen, wil b.v. links omzwenken, zet dan zijn rechterpoot op den linker, trekt, trekt maar kan zijn linkerpoot niet loskrijgen. Met het gevolg, dat hij hem uit het lid trekt en omvalt. Meestal noemt men de struisvogel teelt wreed, omdat de dieren geplukt worden ter wille van de pronkzucht der vrouwen; maar volgens onzen zegsman zijn er twee manieren van oogsten. Hij knipt ze af, als ze hun vollen wasdom bereikt hebben. Het eindje schacht, dat nog blijft zitten, sterft af, gaat los zitten en is zonder pijn met een tangetje te verwijderen. Het is lang geleden, dat de struisvogels konden vliegen; uit luiheid hebben ze verzuimd iederen dag een voldoende tijd in de lucht te blijven en toen zijn de vleugels door gebrek aan oefening achteruit gegaan, gekrompen en ongeschikt geworden voor de vlucht, zoodat de struisen thans tot het vleugellamme vogeltype behooren. Nu en dan herinneren zij zich hunne tot vliegen bekwame voorouders en in den tropischen schemer pogen zij weer te vliegen en zijn zij een wijle los van de aarde; de mensch, die niet beter weet, noemt dat dansen; het is meer een greep naar het voor goed verledene. Het struisvogelpark grenst aan een zeer mooi en lommerrijk hofje, ook een bezitting van de vogelmaatschappij. Er staan

CURAÇAO.
MANNELIJKE STRUIS UIT HET
ALBERTINA-PARK.

daar mispel- en mangga-boomen in overvloed en ook kokospalmen, en advocaat-boomen; en laat ik de mahonie-boomen niet vergeten, de makók, waarvan het hout een kapitaal vertegenwoordigt. Het zwaarste geboomte en de schaduwrijkste plekken vindt men evenwel in den omtrek van Suikertuintje, gelegen aan den rijweg die om het Schottgat loopt.

Niet overal zijn het de mooie boomgroepen, hier en daar vervroolijkt dooreen bloeiend gewas, die onze oogen streelen. Ook de rotsen kunnen een boeiend stukje natuurschoon geven, vooral

CURAÇAO.

DE WIJFJES IN HET STRUISVOGELPARK ALBERTINA.

daar waar ze, als in de Caracasbaai, zich uit zee verheffen als een eenzame waker. Het steeds in beweging zijnde water sleet den voet van het ontzettende rotsblok uit en schiep aan alle zijden gewelven, die het heldere blauwe water weerspiegelt. Andere prachtige rotspartijen treft men in het z.g. Spaansche Water, waar een diepe kloof met stijle wanden, zoo nauw, dat een auto er maar net door kan, toegang geeft tot het tegenwoordige quarantaine-station. Een bezoek aan het oude fort Beekenburg vanwaar men een prachtig gezicht heeft op de zee, den tafelberg en verder landwaarts, is de moeite van een uitstapje wel waard.

Tot het merkwaardige van Curaçao op nijverheids-gebied behoort de sisal-kultuur; deze plant is een agave, waarvan de bladeren een uitstekende vezel bevatten voor het touwslagers-bedrijf. Het is een echte woestijn-plant die verbouwd kan worden op plaatsen waar geen andere planten tieren. Net iets voor Curaçao. Maar het is niet alleen een nuttige plant, ook een mooie tevens. Qui s'y frotte s'y pique, voorzichtig dus; dat geldt ook voor den berg-meloen! De oranje-kleurige bloemtrossen groeien hoog op, en tegen het azuur van de lucht is de bloeiende sisal zeer decoratief. Omstreeks 1900 is de kultuur op het eiland ingevoerd; in 1910 is de Eerste Sisal cultuur-maatschappij het kweekbedrijf begonnen; in Amerika bestelde zij om de bladeren te ontvezelen, nieuwerwetsche machines, die ten gevolge van de bekende „omstandigheden" eerst dit jaar aankwamen. Deze maatschappij was de eerste onderneming, die voor hare negerarbeiders woningen liet bouwen en winkeltjes, deze voorzag van de noodigste voedingsmiddelen en van een zetbaas, om de waren voor inkoopsprijs aan de negers te verkoopen.

De dagelijksche behoeften van de negers zijn niet groot. Zooals bij den Javaan de rijst, is bij den Curaçaoschen neger de foensji het hoofdvoedingsmiddel. Waar de Javaan nog gewend is zich van zijn vier vingers en duim te bedienen, van die vingers een schepje maakt en den duim gebruikt om het eten naar binnen te schuiven, bezigt de neger voor het verorberen van zijn foensji borden, vorken en lepels. Foensji doet denken aan griesmeel, is dan ook gemalen kleine maïs, Sorghum, en voor ons Hollanders een smakelijk nagerecht. De negers bereiden 't gerecht op verschillende manieren. Meestal is het naar onzen smaak niet gaar. De inlanders maken een stijve pap ervan, ook wel een grooten bal, door ze in weinig water te koken; laten den bal afkoelen, snijden hem in plakken en roosteren deze. Daarbij plukken ze een gedroogd vischje af en drinken voor de irrigatie een kom koffie of soep. Ook maken ze van de foensji wel kleine ballen, die ze overgieten met een geelgekleurde saus waarin spaansche peper, tomaten, uien en vleesch of visch gekookt worden. Is nu de kookster of de familie voor welke zij kookt in een feeststemming, dan wordt het maal rood gekleurd met pitjes die een roodachtig vet afscheiden; smaak is er weinig of niet aan die roode kleurstof.

Op Curaçao wonen tusschen de 5 en 6000 menschen die hoeden vlechten; deze industrie is voor het eiland van veel belang; in 1817 hoorde men al ervan; en eenige jaren geleden bedroeg het uitvoercijfer ruim zes ton guldens. Het vlechtstroo is op Curaçao niet inheemsch en om niet op den duur van Venezuela afhankelijk te zijn, waarmede de omgang niet altijd kameraadschappelijk is, heeft men in Suriname de Carludovica aangeplant die de bladeren levert.

De hoeden van Curaçao worden meerendeels als „Panama-hoeden" verkocht. Daar zijn er van velerlei fijnheid. Op de hoeden-vlechtschool kunnen de vrouwen en meisjes (mannen zag ik er niet) het werk leeren, de vezels onderscheiden en de beste uitzoeken, zoomede het bleekproces, het soepel-maken van de vezel, den opzet van den bol, het inbrengen van nieuwe vezels als aan den rand wordt begonnen, en zoo voort. Ik woonde een openbare les bij aan de hoeden-vlechtschool en hoewel de leerares in het Papiamentsch onderwijs gaf, stelde de directeur er een eer in den leerlingen ook Hollandsch te leeren, zoodat de les zeer goed door Hollanders te volgen was. De school of het cursus-lokaal fotografeeren ging niet; het vereischte licht ontbrak. De gouverneur, die toevallig ook aanwezig was, bleek goed op de hoogte van de industrie en schillend fatsoen. Voor den fijnsten hoed betaalt men in Willemstad f 40 à f 50, en deze ziet men hier in Holland geprijsd voor f 80 à f 100. Deze groote winst is omgekeerd evenredig aan de loonen die de arbeiders in het vlechtvak ontvangen en men is

CURAÇAO. DIENSTPERSONEEL.
VAN DEZE DRIE NEGERINNEN HEEFT DE LINKSCHE
DEN SLAVENTIJD NOG GEKEND.

thans doende om grootere inkomsten aan de vlechters en vlechters te bezorgen. Nu nog enkele bijzonderheden omtrent de techniek: de ontkleuring der vezels geschiedt in een zwavelkist, want zij vertoonen oorspronkelijk allerhande tinten van bruin en deze moeten geheel verdwijnen. Men zeide mij, dat het vlechten van zeer fijne hoeden onder water geschiedt om de vezels soepel te houden; weten doe ik 't niet. Wel zag ik, dat af en toe vezels vochtig gemaakt werden voor het gebruik. Een hoed met een fout die voor een gewoon mensch onzichtbaar is, wordt wel eens voor een prikje verkocht door de werksters, nadat hij door den opkoper geweigerd is; ik draag nu nog een leuken hoed van acht gulden, ook een geweigerd exemplaar.

Van groot belang voor Curaçao zijn de in 1874 bij toeval ontdekte fosfaat-lagen op de plantage Santa Barbara, in het zuidoosten van het eiland. Fosfaat, fosforzure kalk in zure verbinding, wordt omgezet in superfosfaat, als meststof gebruikt. De ontginning vlotte goed en er waren jaren, dat de mijnen meer dan 30.000 ton van 1000 kilo opleverden. Na 1895 liet de erfpachter den afvoer ophouden — de ontginning was reeds in 1887 niet voortgezet, omdat hij geen wijziging in het contract kon krijgen. Nadat de Regeering bedreigd had met onteigening, is de plantage met de groeven in 1912 geveild en voor f 600.000 toegewezen aan Hope & Co, die haar voor 6 miljoen inbracht in de hetzelfde jaar opgerichte Mijnmaatschappij Curaçao. In 1913 is toen de afvoer hervat, en, na een stilstand ten gevolge van den oorlog, is de verschepping in 't laatst van het vorig jaar weder begonnen.

Bijster interessant, die fosfaat, hoor ik een lezeres zeggen, maar vertel nu liever eens iets over het leven ginds en over de menschen. . . Over de menschen? Ik denk er niet aan! We zijn er aardig ontvangen en hadden vriendelijke kennissen; ziedaar alles. Het personeel — dat niet tot de menschen behoort, zullen we maar zeggen — is net als overal elders. We hadden een groot huis en een luie meid; trek zelf de conclusie. Indien ze niet zoo aardig was geweest voor het kind zou ik ze gauw weggestuurd hebben. Dat was er één van het drietal; de tweede was de keukenmeid of kokkie, de derde de waschvrouw. Alle drie moesten nagelopen worden — en onder dit bedrijf heb ik wel naar ons eenvoudig Amsterdamsch huishouden terug verlangd. De keukenmeid kookt, wast ook wel eens kindergoed, maar dat is een gunst, doet boodschappen, want de winkels hebben geen loop- of fietsjongens; wie buitenaf woont betaalt bestelloon. Zodoende leert men in 't groot handelen, b.v. 6 dozijn flesschen sodawater tegelijk, kruidenierswaren bij ettelijke kilo's.

Gewoonlijk dragen die vrouwlui als keukenmeid enz. buitenshuis over haar hoofd- doek een grooten hoed en op het heetst van den dag een overhoeks gevouwen lekker- warme sjaal. De hoeden maken ze zelf en smaak hebben ze niet; er is niets persoonlijks in haar dracht, ook niet in de haardracht; zij apen elkander na, en de jurken die zij dragen, vooral die van de kokkies worden gemaakt naar plaatjes uit veelal verouderde Amerikaansche modejournaals. De jongere meiden, meestal huismeiden, gaan meer naar de mode gekleed;

alleen wil de korte en nauwe rok er bij hen nog niet in. Op een gegeven oogenblik had ik een Fransch sprekende kokkie, een Papiamentsch sprekende huis-waschmeid en een dito oud exemplaar voor de kindervasch; deze laatste, de vrouw namelijk, dateert nog uit den slaventijd. Stel u dan voor, lezeressen, dat ik mijn Hollandsche gedachten eerst in het Fransch moest vertalen en deze op hun beurt in het Papiamentsch overgebracht hoorde. Dat Papiamentsche taaltje is een wonderlijk ding. Het woord komt van het oud-Spaansche papear, spreken; de ééne soort van de twee die op Curaçao gesproken worden bevat veel Hollandsche woorden, de tweede is voornamelijk Spaansch; verder treft men erin Portugeesche, Engelsche en misschien Indiaansche woorden. Ik heb heusch mijn best gedaan mijn personeel Hollandsch te leeren, voor zoover het niet wegge- loopen was na nieuwjaar, met loon en fooi en nieuwe japon; en het is me een beetje gelukt, al spraken de meiden per slot van vliegenkásjie, snijbóontjies en aardáppelen. Zonderling, het Hol- landsch is op Curaçao een „vreemde taal”; en de echt Curaçaosche families, menschen, die van vader op zoon door een drietal eeuwen heen op het eiland geleefd hebben, van Spaanschen, Portugeeschen, of Hollandschen oorsprong, beschouwen de nieuw gekomen Hollanders als vreemdelingen. Door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij is het aantal nieuw-Hollanders gegroeid en het groeit nog steeds en zodoende zal er wel verandering komen in het euvel.

Ik had mijn huismeid zoover gebracht, dat ze gewone huis- houdelijke praatjes verstond. Zelf moest ik daartoe wat Papi- amentsch leeren, en ik geef hier een praatje met haar weer, s. e. o. „Rosarita, meneer en mevrouw gaan van avond uit; zal je goed op baby passen?” Meid: Comme mevrouw dit? Meneer on mevrouw ta sali awé notsjé, Rosarita bon aquita baby. Si mesjon. Vertaald: „Wat zegt mevrouw? gaat meneer en mevrouw van avond uit?” enz. „Rosarita, morgen-ochtend twee zacht gekookte eieren, en geen pap voor meneer”. De meid: „manjan mainta doos ocebo hédebé molli, no pappa di meneer. Comprendé mevrouw” („begrepen mevrouw”). En in dit verband herinner ik mij den dirigent van ons kerkconcert, die zijn driekwarts-maten met oen, doos, trèss bege- leidde.

Kerk-concert? O, zeker; en voor afwisseling de Faust, niet van Goethe maar van Gounod. Zelfs op de repetities was het gezelschap op z'n fijnst gekleed, 't leek wel een bal. Waar men dat allemaal vandaan haalt? Wel, de United States zijn dichtbij. Tulle en zilver- brokaat; grijs over kersrood met pareltjes opgewerkt; zacht geel over roze, met groene kraaltjes; matblauw met zilverkant; oud- goud satijn met zwarte kant, waarin een gouden patroon gewerkt is. Het koor van landmeisjes leek een stoet van adellijke burcht- vrouwen in feestkleedij, en een ieder wilde zoo dicht mogelijk bij het voetlicht komen om bewondering te vragen. Het slotwoord „Sauvée” ging verloren in het donderend geraas van pauken en bekkens, maar daar iedereen van die redding ten slotte weet, bedierf dit den indruk niet. Ach, het is zoo prozaïsch afgeloopen; gekibbel tot vervelens toe, en eer men nog recht uitgekibbel was over een derde opvoering ging Mefisto naar Holland.

Van de schaarschte hebben we in Willemstad al evenzeer geleden als andere wereldebewoners; zelfs de postzegels raakten op en toen kwamen er home-spun groezelige papertjes zonder gom, met den paraaf van den plaatsvervangenden postdirecteur. Misschien was het maar goed dat er een en ander ontbrak, want de kokkie, die met 2 liters melk, 2 of 3 pond ijs, 1 à 2 pond vleesch, groenten vruchten, eieren en brood kwam aansjouwen, samen minstens 8 kilo, zou toch niet veel méér hebben kunnen dragen. Het achter- houden van eetwaren tot de nood aan den man kwam, was er als overal elders; de huishoudzeep liep op van 40 tot 75 c per stang, de haverhout van 65 cent tot f 1.25 per blik en daarna verdween ze geheel; reuzel van f 1.50 per blik tot f 4.-; boter f 2.50 en rijst 40 cent per pond, aardappelen 25 cent per pond.

CURAÇAO. DE CARACAS-BAAI MET QUARANTAINEN- INRICHTING.

Ta no contente? Wel zeker, want de natuur vergoedde veel. Curaçao heeft, wat men ook zeggen moge, mooie boomgroepen, die schaduw geven, rustige wandelwegen door ongekultiveerd land, kokospalmen en klein geboomte, tamarinde- en andere forsche vruchtboomen. Wie van wandelen houdt kan mooie plekjes vinden; in en rond Willemstad is niet veel schaduw; men zoekt het dus verderop. Het beste is op de stafkaart te wandelen; daar is b.v. de weg rond het Schottegat, te beginnen op het schiereiland Asiento, eerst den linker-, dan den rechteroever of naar Caracasbaai, ook een kleine 3 uur, maar die 3 uur moet men weer terug ook. Of naar iort Nassau, dat is een meer bekende wandeling. Wij lieten ons vandaar in een dal zakken en kwamen aan een kleine binnenbaai van het Schottegat, gingen er, als de geit uit het wapen, tegen den rotsigen bergwand op. Niet goed snik vond men ons om zulk wandelen, maar dat was geen reden om ervan af te zien.

Zeer ten onrechte heeft Curaçao als bewoonbaar land een slechten naam. Mocht eertijds de algemeene gezondheidstoestand veel te wenschen overlaten, sinds de openbare gezondheidsdienst ingreep en vele verbeteringen aanbracht, o.a. in de riolering, een gemeente-reinigingsdienst schiep, de quarantaine-wet in het leven riep en nog veel meer, mag men Curaçao een bij uitstek gezond tropisch oord noemen. Het klimaat is er best, en behalve een paar windstille dagen in November heeft men het met de warmte niet al te kwaad. De gemiddelde jaar-temperatuur te Willemstad is 27.5. C (82° F.); in Juli en Augustus stijgt de temperatuur wel eens tot 90° F. (32.5° C.). In December en Januari daalt zij wel tot 70°; de avonden zijn heerlijk koel.

„Je voudrais finir par quelque chose de beau, de brillant, de scintillant, qui eut l'air d'une pensée,” zegt Figaro immers aan het eind van zijn romance? Welnu, ziehier dan, want l'air d'une pensée heeft iets toch al gauw. De verbinding tusschen Curaçao en Noord-Amerika is zeer goed en velerlei wordt vandaar ingevoerd; Nederland zorgt, ook in dit opzicht, stiefmoederlijk voor Curaçao, en daarin dient verbetering te komen. Curaçao behoeft niet een deel van ons koloniaal bezit te zijn, waar men bijna geen Hollandsch spreekt en waar men evenveel Hollandsch geld ziet als Engelsch en Amerikaansch. En bijna geen water, behalve zeewater; van het regenwater moet nóg veel meer partij getrokken worden; het moet nóg zorgvuldiger als een kostbare vloeistof verzameld en bewaard worden tot den drogen tijd.

M. B. DE LANGE—

Baarn. DE BRUIJN.

„KID”.

(GESCHIEDENIS VAN EEN HOND).

5) Uit het Engelsch van

RICHARD HARDING DAVIS.

ZIJ kijkt mij aan alsof zij mij nog nooit had gezien. Ook Nolan keek verbaasd. Maar hij houdt mij stevig vast.

— Hij is niet te koop, gromt hij, alsof hij bang was, en de man kijkt zwart en gaat heen.

— Maar, Nolan, roept Miss Dorothy uit, Mr. Polk weet meer van bulterriers dan eenig amateur in Amerika. Wat kan hij hiermee bedoelen? Kid is niet meer dan een jonge hond. Drie honderd dollar voor een jongen hond!

— En hij is zelfs geen rashond! roept Baasje uit. Hij is „Onbekend”, nietwaar? Kid kan het natuurlijk niet helpen, maar zijn moeder, miss. . . .

Ik liet mijn hoofd hangen. Ik kon niet hebben dat hij het Miss Dorothy vertelde. Ik kon niet verdragen dat zij hoorden dat ik mijn blauw lint had gestolen. Maar Baasje vertelde het haar niet want op dit oogenblik kwam een heer aanloopen, roepend „326! 326! 326!” en Miss Dorothy zegt:

— Hier is hij, wat blieft u?

— De winnersklas, zegt de heer. Maak voort, alstublieft! De rechter wacht op hem.

Nolan tracht mij van mijn ketting los te maken maar hij heeft zoo, dat hij mij bijna wort.

— Wat is het, miss? zegt hij. Wat is er?

— De winnersklas, zegt Miss Dorothy. De rechter laat hem halen met de winners der andere klassen, om te beslissen welke de beste is. Het is maar een vorm, zegt zij. Hij heeft nu de champions tegen zich.

— Ja, zegt de heer en hij loopt snel naar den „ring”. Ik vrees dat het alleen maar een vorm is voor uw hond, maar de rechter wil al de winners hebben, zelfs de jonge honden klasse.

Wij waren bij het hek gekomen en de heer daar schreef mijn nummer op.

— Wie won de „open klasse”? vraagt Dorothy.

— Wie anders dan de oude Champion. Hij heeft nu al drie jaar achtereen gewonnen. Daar staat hij. Is hij niet prachtig? zegt hij en hij wijst op een hond, die trotsch en hoog-

moedig op de verhooging in het midden van den „ring” staat.

Ik heb nooit zoo'n prachtigen hond gezien, zoo mooi, zoo rein, zoo edel, zoo wit, dat het leek, alsof hij in meel gerold was, zijn neus omhoog houdend en zijn oogen gesloten, alsof niemand de moeite waard was dat hij naar hem keek. Naast hem leken wij, andere honden, ofschoon wij elk een blauw lint hadden, klompen modder. Hij was een koninklijk gentleman, een koning. Zijn baas behoefde niet zijn kop met een koord op te houden. Hij hield hem zelf zoo, stilstaande als een bronzen hond op een grasperk, alsof hij wist, dat ieder naar hem keek. En dat was ook zoo, en niemand om den „ring” wees op een anderen hond dan hem.

— O, wat een beeld, riep Miss Dorothy uit. Hij is als een marmeren beeld door een groot kunstenaar, iemand, die veel van honden hield. Wie is hij, vroeg zij, in haar boek kijkend. Ik ben niet op de hoogte van terriers.

— O, u kent hem wel, zegt de heer. Hij is de Champion der Champions, Regent Royal.

Baasje kreeg een kleur.

— En dit is de zoon van Regent Royal, roept hij en hij trekt mij snel in den „ring” en zet mij op de verhooging naast mijn vader.

Ik beefde zoo, dat ik bijna viel. Mijn beenen waggelden. Maar mijn vader keek niet naar mij. Hij glimlachte alleen, denzelfden slaperigen glimlach, en hij hield zijn oogen hal gesloten, alsof niemand, neen, zelfs niet zijn zoon, waard was dat hij ernaar keek.

De rechter liet mij niet naast mijn vader staan, maar een voor een zette hij de andere honden naast hem en mat ze, betastte ze en drukte ze. En telkens zette hij ze weer neer, maar geen enkele maal zette hij mijn vader neer. En toen kwam hij, tilde mij op en zette mij op de verhooging, schouder aan schouder met den Champion Regent Royal, en hij gaat op zijn knieën liggen, en kijkt in onze oogen. De heer, die naast mijn vader staat, lacht en zegt tot den rechter:

— Wil je ons den heelen dag hier houden, John?

Maar de rechter luistert niet naar hem en komt achter ons en laat zijn hand langs mijn zijden glijden en houdt mijn ooren naar achter en neemt mijn kaak tusschen zijn vingers.

De menigte om den „ring” is nu zeer groot en niemand zegt iets. De heer bij de prijzetafel leunt voorover met zijn ellebogen op zijn knieën en wijd geopende oogen, en de heer bij het hek fluistert snel met Miss Dorothy, die zeer bleek was geworden. Ik stond stokstijf. Ik haalde zelfs geen adem. Maar van opzij zag ik, hoe mijn vader zijn rose pooten likte en een weinig geeuwde, alsof hij zich verveelde.

De rechter keek nu niet kwaad meer, hij keek plechtig. Er scheen hem inwendig iets erg te hinderen. Hoe langer hij ons nu aanstaarde des te plechtiger werd hij, en als hij ons aanraakt, doet hij het zacht, alsof hij ons streelt. Langen tijd knielt hij in het zaagsel, kij-

kend naar mijn vader en mij, en niemand om den „ring” zegt iets.

Dan haalt de rechter diep adem en raakt mij plotseling aan.

— Deze is het, zegt hij, maar snel legt hij zijn hand op mijn vader. Het spijt mij, zegt hij.

De heer, die mijn vader vasthoudt, roept uit:

Wil je zeggen, dat. . . .

En de rechter antwoordt:

— Ik zeg dat de andere de beste hond is.

Hij neemt mijn vaders kop tusschen zijn handen, ziet op hem neer, heel verdrietig.

— De koning is dood, zegt hij, leve de koning! Vaarwel Regent, zegt hij.

De menigte om het hek klapt in de handen, en sommigen lachen spottend, en ieder spreekt snel en ik loop naar het hek, zoo duizelig, dat ik niet kan zien waar ik ga. Maar mijn vader dringt zich voor mij uit, zeer deftig loopend, slaperig glimlachend, alsof hij juist wakker was geworden, met opgeheven kop, en gesloten oogen, naar niemand kijkend. . . .

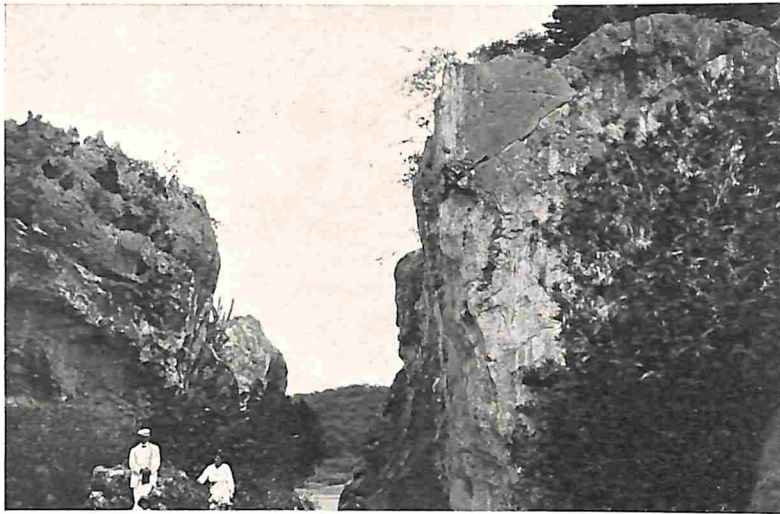
III.

En zoo „aanvaardde ik mijn erfenis”, zooals Miss Dorothy het noemt en alleen daarom — ofschoon ik geen enkel verschil voelde — volgt de menigte mij naar mijn bank, en streelt mij, en zegt lieve woordjes tot mij, alsof ik een baby in een kinderwagen was. En de bedienden moeten ze terughouden, zoodat de heeren van de krant portretten van mij kunnen maken, en Nolan laat mij heen en weer loopen en is zoo trotsch, en de mannen schudden het hoofd en zeggen:

— Ja, hij heeft het echte type.

En de mooie dames vragen Miss Dorothy, die naast mij zit en mij haar handschoenen laat likken om den menschen te toonen hoe goede vrienden wij zijn:

— Bent u niet bang dat hij u zal bijten?

CURAÇAO.

HOLLE WEG AAN DE CARACAS-BAAI.

CURAÇAO.
HET FORT BEEKENBURG AAN DE CARACAS-BAAI.

En Jimmy Jocks roept mij toe.

— Heb ik het je niet gezegd? Ik wist altijd wel dat je een der onzen was. Bloed verloochent zich niet. Ik zag je grootvader, zegt hij, debuteeren in Crystal Palace. Maar hij was nooit de hond, die jij bent.

Daarna was er niets dat ik niet gekregen zou hebben als ik erom had gevraagd. Men zou gedacht hebben dat ik een hond van sneeuw was en dat men bang was dat ik zou smelten. Als ik mijn pooten nat maak, geeft Nolan mij een heet bad en legt mij vast bij de kachel. Als ik mijn eten niet op kon, omdat de kok mij al met lekkers had volgestopt, want ik ben thans een huishond en kom bij de lunch of er gasten zijn of niet, — dan loopt Baasje naar den veearts. Het was allemaal nonsens, zooals Jimmy Jocks zei, maar hij bedoelde het heel goed. Ik kon mij niet eens lekker krabben zonder dat Nolan mij akelige drankjes gaf en mij afwreef tot ik gloeide, en ik mocht geen beenen kauwen uit vrees dat ik mijn „mooien mond” zou bederven, wat moeder gewoon was mijn „vechtbek” te noemen. Mijn eten werd apart op een gaskachel klaar gemaakt en Miss Dorothy gaf mij een overjasje, zeer fijn gemaakt als dat van de Champions, om aan te trekken, als wij met het rijtuig uitrijden.

Na de volgende tentoonstelling, waar ik drie blauwe linten, vier zilveren bekens, twee medailles en veertig dollar voor Nolan meebreng, krijg ik een „ingeschreven naam”, evenals Jimmy. Miss Dorothy wilde mij „Regent Heir Apparent” noemen, maar ik was dolblij, toen Nolan zei:

— Neen, Kid is zijn vader niets verschuldigd, alleen u en zichzelf. Als u het dus goed vindt, Miss, zullen wij hem „Wyndham Kid” noemen.

En dat deden zij, en u kunt het in blauwe letters op mijn overjasje zien en op mijn hok.

Het was alles zoo onbegrijpelijk. Dagenlang bleef ik stil zitten en vroeg mij verbaasd af of ik het werkelijk was, en hoe alles zoo was gekomen en waarom iedereen zoo vriendelijk voor mij was. Maar o, het was zoo goed, dat zij het waren, anders had ik nooit datgene gekregen, wat ik het meest verlangde. Maar omdat zij vriendelijk waren en mij niets weigerden, gaven zij het mij, en het was voor mij meer dan de heele wereld.

Het kwam op een dag, dat wij uit rijden waren. Wij waren in het rijtuig dat zij de „dog-cart” noemen, omdat Miss Dorothy het gebruikt om Jimmy en mij een luchtje te laten scheppen. Nolan zat achterop, en ik, in mijn nieuw overjasje, zat naast Miss Dorothy. Ik bewonderde het uitzicht en dacht hoe heerlijk het was dat een paard mij voort trok, zoodat ik mij niet vuil behoefde te maken en gewassen moest worden, toen ik een hond luid om hulp hoorde roepen. Ik spits mijn ooren en kijk over den kop van het paard heen. En ik zie iets dat mij tot in mijn teenen doet trillen. Op den weg voor ons joegen drie groote honden een kleine, oude hondendame na. Zij had een touw aan haar staart, waaraan de jongens een blikje hadden gebonden, en zij was vuil door modder en asch, en afschuwelijk gebeten. Ze was te ver heen om te ontkomen, en te oud om zich te verdedigen. Maar zij vocht zoo hard zij kon, woest bijtend met haar oude kaken, en moedig stervend. Dit alles zie ik in een oogwenk, en toen hadden de drie honden haar onder. Ik kan het niet langer aanzien en spring over het wiel heen en val met mijn kop op den weg. Mijn deftig overjasje had dit gedaan, en ik vervloek het met mijn heele hart, maar ik ben snel weer op de been en ren naar het gevecht.

Achter mij hoor ik Miss Dorothy roepen:

— Ze zullen dien ouden hond vermoorden. Hier, neem mijn zweep. Sla ze van haar af. Kid kan wel op zichzelf passen.

En ik hoor Baasje op den weg springen en het paard stilstaan. De oude hondendame was onder en de drie honden beten haar vreeselijk, maar als ik kom aanrennen, dat de kiezelstenen vlogen,

hoort zij mij, en denkend dat er nog een bij komt, licht zij haar kop op en mijn hart barst open, alsof iemand zijn tanden erin had gezet. Want onder het vuil en de asch en het bloed kan ik zien wie het is, en ik weet dat mijn moeder mij is teruggegeven.

Ik geef een gil, die de drie honden doet opspringen.

— Moeder! roep ik. Ik ben Kid. Ik kom bij u, moeder, ik kom bij u.

En ik vlieg over haar heen, naar de keel van den grootsten hond, en de twee andere zetten hun tanden in mijn deftige overjas en scheuren ze van mij af en dat maakt mij vrij en ik liet ze hun houden. Ik heb nooit zoo'n heerlijk gevecht gehad als dit.

Nu moeder hier was om ernaar te kijken en ik niet heb gevochten sedert ik een prijswinner was, deed het mij goed en binnen drie tellen gilden zij om het hardst. Bliksemsnel springt moeder op om mij te helpen en ik lachte toen ik haar zag. Het leek zoo op vroeger. En Nolan deed mij ook lachen. Hij was als een kip bij het water, den steel van zijn zweep zwaaiend, maar hij durfde niet toeslaan uit angst mij te raken.

— Houd op, Kid, zegt, hij, houd op. Wil je heelemaal verscheurd worden? Denk aan de Boston-tentoonstelling de volgende week, zegt hij, denk aan Chicago. Denk aan Danbury. Wil je nooit meer champion wezen?

Hoe kon ik aan al die plaatsen denken als ik drie honden tegelijk behandelen moest. Maar na twee minuten smeeken zij om genade en moeder en ik laten ze wegloupen. De groote is niet meer in staat weg te loopen.

Dan dansen en springen moeder en ik, blaffen en lachen en bijten elkaar en rollen elkander over den weg. Er waren nooit twee honden zoo gelukkig als wij, en Nolan fluit en roept en smeekt mij bij hem te komen, maar ik lach alleen en speel met moeder.

— En nu gaat u met mij mee, zeg ik, naar mijn nieuw tehuis en probeert het nooit weer weg te loopen.

En ik laat haar ons huis zien met de vijf roode daken, op den top van den heuvel. Maar moeder heeft verschrikkelijk en zegt:

— Ze zullen mij nooit in zulk een huis toelaten. Woont de Onderkoning hier, Kid?

En ik lach haar toe.

— Neen, ik woon er, zeg ik, en als ze u niet ook hier laten wonen, dan gaan u en ik samen weer de straat op, want wij moeten nooit meer scheiden.

Wij loopen dus naast elkaar den heuvel op, terwijl Nolan tracht mij te pakken, en Miss Dorothy hem in 't rijtuig uitlacht.

— Kid heeft vriendschap gesloten met den ouden hond, zegt zij. Misschien heeft hij hem lang geleden gekend, toen hij zelf een straathond was. Zet hem naast mij, en zie of hij ons niet volgt.

Als ik dat hoor, zeg ik moeder dat zij met Nolan kan meegaan en in het rijtuig zitten, maar zij zegt neen: zij zou de mooie japon van de dame vuil maken. Maar

ik beveel haar te doen wat ik zeg, en dus tilt Nolan haar op, zet haar, nog bevend, in het rijtuig, en ik loop ernaast, vroolijk blaffend.

Wij rijden naar de stallen en ik neem moeder mee naar mijn hok, zeg haar er binnen te gaan en te doen alsof zij thuis was

— O, maar hij zal het niet goed vinden!

— Wie zal het niet goedvinden? zeg ik, mijn oogen op Nolan gericht houdend en een beetje nijdig grommend, alleen maar om te toonen dat ik mijn zin wilde hebben.

— Wyndham Kid, zegt zij, opziende naar mijn naam op het hok.

— Maar ik ben Wyndham Kid, zeg ik.

— Jij, roept moeder uit. Jij! Is mijn kleine Kid de groote Wyndham Kid, waarover alle honden spreken?

En daarop valt zij, daar zij zeer oud en ziek en hongerig en zenuwachtig als alle moeders was, neer op het stroo en schreit bitter.

CURAÇAO.
MELOEN-CACTUS (BERG-MELOEN) 1/4 VAN DE WARE GROOTTE.

CURAÇAO.
ROTSPARTIJ AAN DE CARACAS-BAAI.

Nu heb ik niet veel meer te vertellen. Miss Dorothy bracht alles in orde.

— Als Kid het arme oude dier in de stallen wil hebben, zegt zij, laat het dan blijven.

— Kijk, zegt zij, het is een black-and-tan en zijn moeder was een black-and-tan, misschien maakt dit dat Kid zoo vriendelijk voor haar is.

— Wat mij betreft, zegt Baasje, kan zij het beste krijgen dat er is. Ik jaag nooit een hond weg die een korst brood of een schuilplaats vraagt. Maar wat zal Mr. Wyndham zeggen?

— Hij zal doen wat ik zeg, zegt Miss Dorothy, en als ik zeg dat ze kan blijven, dan blijft zij!

En zoo vonden moeder en Nolan en ik een tehuis. Moeder was eerst schuw, daar zij niet gewend was aan vriendelijke menschen, maar zij was zoo lief en aanhalig, dat de stalknechts nog meer van haar gingen houden dan van mij en trachtten mij jaloersch te maken door haar te streelen en haar het beste van het eten te geven. Maar dat was de verkeerde manier om mij te plagen.

Ik geloof dat dit alles is. Moeder is zoo gelukkig hier. Wij leven in vrede, moeder ligt den heelen dag in de zon te slapen, of achter de kachel. Zij krijgt regelmatig tweemaal per dag eten van Nolan en den heelen dag onregelmatig van de staljongens.

Wat mij betreft, ik trek het heele land door naar de tentoonstellingen; verdien geld en bekera voor Baasje — en kaap mijn vader al de blauwe linten voor den neus weg.

EINDE.

Spreekwoorden uit het verre Oosten.

Een dronkaard verbergt zijn waren aard niet. (In Vino Veritas).

Goede medicijn smaakt bitter, oprecht gemeend advies beledigt het oor.

De vleermuis in het dorp zonder vogels. (In het land der blinden is éénoog koning).

De Hemel heeft geen mond, hij laat de menschen voor zich spreken.

Wie honderd mijlen heeft te gaan, mag zich na negen en negentig eerst als half-weg beschouwen.

Wie een oordeel velt over een ander bedenke dat hij groeit, — misschien is hij morgen de ondeugd te boven, welke gij zoo afkeurt in hem. (Perzië).

DE R.

De brand van den Wijnhuistoren te Zutphen

In den nacht van 26 op 27 Januari is de Wijnhuistoren, een der merkwaardigste 17de eeuwse bouwwerken van Zutphen, niet zoozeer door fraaie versieringen of door indrukwekkende afmetingen, dan wel door goede verhoudingen opvallende, deernlijk door brand geteisterd. Mogen wij de dagbladberichten gelooven,

dan kan het van steen opgetrokken gedeelte van den toren grootendeels als behouden beschouwd worden; het houten bovendeel met den open lantaarn is evenwel totaal vernield.

Het eerstgenoemd gedeelte, gebouwd naar 't ontwerp van den stadsbouwmeester Edmond Hellenraet, was in 1627 voltooid. Daarna lag het werk een aantal jaren stil; in de jaren 1637—1641 werd dit, en daaronder het aanbrenge van den thans vernielden koepel, tot een goed einde gebracht.

Ongetwijfeld zal de vraag rijzen, of het vernield in de oude vormen moet worden opgebouwd, dan wel — zooals ook onze voorvaders steeds deden — in den geest van dezen tijd. In elk geval komt het ons voor, dat ten opzichte van den toren niet van een onherstelbare ramp kan gesproken worden.

Betreurenswaardig, ja onherstelbaar, zijn de gevolgen van den brand echter voor zoover deze merkwaardige oudheden in het Museum beneden heeft vernietigd. En onherstelbaar vooral ook is de vernieling van het klokkenspel, met zijn 36 klokken, waarvan in 1644—'46 door Fr. en P. Hemony 22 zijn gegoten, de speelklokken, waarmee zij een werkzaamheid begonnen die hun zooveel roem zou bezorgen. Nog 7 klokken maakte P. Hemony, na overlijden van zijn broeder, in de jaren 1674—'77; de rest was werk uit de 18^e en 19^e eeuw.

Blijkens een prent van C. Pronk hingen in 1729 de speelklokken buiten tegen den toren, vlak boven den eersten omgang; in den loop der 18e eeuw zijn zij naar den koepel overgebracht, waar zij zijn gebleven, tot de brand ze van hun plaats deed storten. Vermoedelijk zijn de fraaie klokken, zooal niet alle gesmolten, dan toch niet meer bruikbaar.

Zutphen heeft wél een droevig verlies geleden!

DE WIJNHUISTOREN TE ZUTPHEN, WAARVAN HET HOUTEN BOVENGEDEELTE MET DEN KOEPEL DE VORIGE WEEK DOOR BRAND VERWOEST IS.